

ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ
ДІТЕЙ

РІК XXXIX

ТРАВЕНЬ 1993

Ч. 5 (459)

Володимир ЛАДИЖЕЦЬ

РОЗКАЗАЛА МАМА ДІТЯМ...

Розказала мама дітям
Про найбільше море в світі.
Лиш Прокопчик те не слухав,
Бо ловив у жменю муху.
Ось чому він всім сказав,
Що найбільше море — став.

Добрий день!
Я з України.

Називаюся Лариса. Живу у великому селі Забороль, на Волині. Наше село дуже гарне, а біля нього — ліс і ставок. Школа наша двоповерхова, хлопці грають у духовій оркестрі, а дівчата їздять у наше обласне місто Луцьк, до школи бальних танців. Відвідуємо також бібліотеку, читаємо, малюємо. Я колекціоную поштові листівки і календарики.

Давайте, будемо листуватися.

Хочу, щоб ви, мої нові друзі, не забували українську культуру. Хочу, щоб писали мені в листах пісні, які вивчили там, де тепер живете, а я буду писати наші українські пісні, стародавні пісні, загадки, казки, вірші.

А ще прошу написати дату свого народження, щоб я могла вітати вас, мої нові друзі. Чекаю відповіді.

Адреса Лариси:

264102 Волинська область
Луцький р-н
с. Забороль
Крупа Лариса

1. Які моря омивають береги нашої України?

2. Які найбільші портові міста на Україні?

Відповісти на ці питання Вам допоможе мапа України, яка є у вашій Школі Українознавства, або у дитячому чи юначому Осередку, до якого кожен з вас належить.

„Веселка” хотіла б дістати від вас листи з відповідями. Імена тих, хто відповідь правильно, будуть опубліковані в журналі.

З кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода” заходами Українського Народного Союзу. Річна передплата становить у ЗСА — 8.00 дол., у інших країнах — рівновартність цієї суми. Для членів УНС 5.00 дол. Ціна окремого числа 75 центів. Ціна подвійного числа — 1.00 дол.

Головний редактор:
Любов Дмитришин-Часто

Редакційна колегія:
Г. Черінь, С. Кузьменко, Л. Шанта, В. Багірова (Україна),
Н. Турчманович, В. Юрченко, Л. Храплива-Щур (Канада).

THE RAINBOW — VESELKA
Обкладинка роботи Івана Бриковича

Published monthly, except May to August Bi monthly
at Jersey City, New Jersey
30 Montgomery Street — Jersey City, New Jersey 07302
Subscription \$8.00 per year, UNA members \$5.00 per year.
Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Еріка Слуцька — Наша матуся.

Оксана КРУШЕЛЬНИЦЬКА

ДЛЯ МАТУСІ

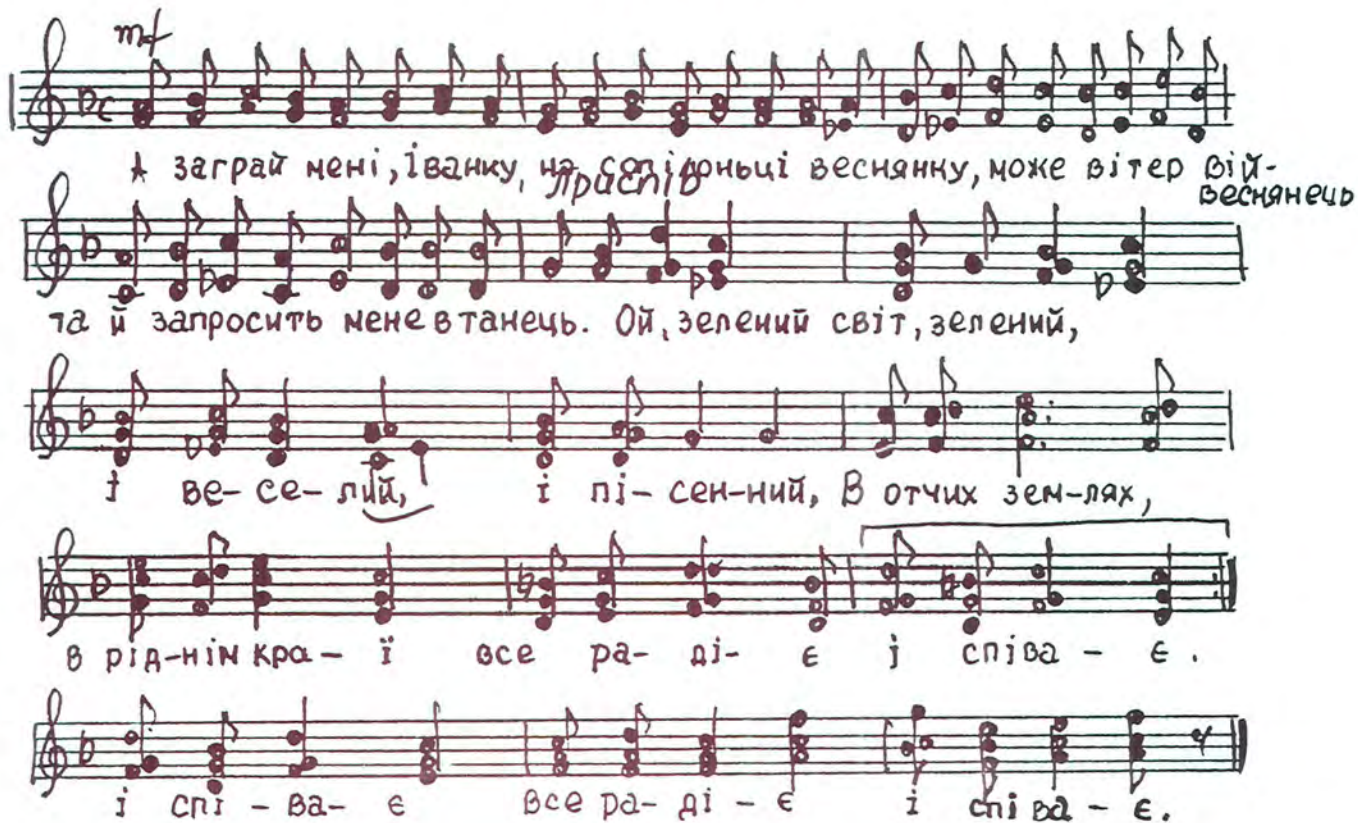
До зозулі я нині у гості іду.
До зеленого гаю.
Попрошу накувати матусі моїй
Довгих років — без краю...

І у травах дзвінких назбираю квіток
В кришталевих краплинках.
Повінчую такого здоров'я я їй.
Як ранкова росинка.

Неба й сонця промінчик я їй принесу
У веселих зіницях,
Стануть в мамі моєї — найкращої з мам
Очі — ясні зірничі.

ВЕСНЯНКА

mf

А заграй мені, Іванку, на сопілоньці веснянку, може вітер вій-веснянець
 та й запросить мене в танець. Ой, зелений світ, зелений,
 і ве-се-лий, і пі-сен-ний, в отчих зем-лях,
 в рід-нім кра-ї все ра-ді-є і співа-є.
 і спі-ва-є все ра-ді-є і співа-є.

А заграй мені, Іванку,
 На сопілоньці веснянку.
 Може вітер вій-веснянець
 Та й запросить мене в танець.

Пригорнись до сонця, гілко,
 Грай веснянонько-сопілко,
 У пташиному віночку,
 У квітчастім поясочку!

Приспів.

Приспів:

Ой зелений світ, зелений,
 І веселий, і пісенний.
 В отчих землях, в ріднім краї
 Все радіє і співає.

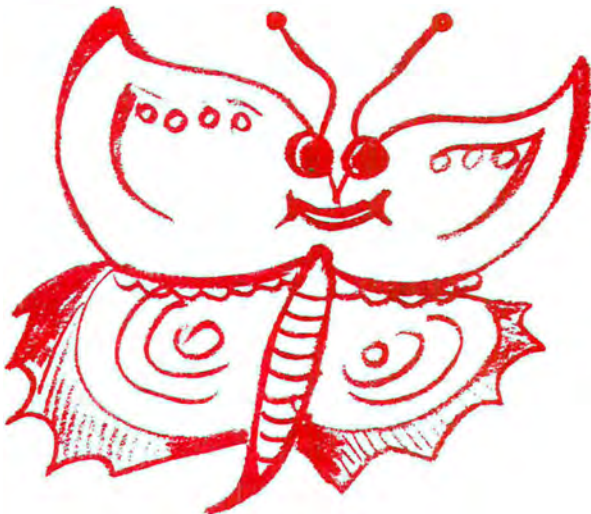

Павло ТИЧИНА

ДОБРИДЕНЬ ТОБІ, УКРАЇНО МОЯ!

Струмок серед гаю, як стрічечка.
На квітці метелик, мов свічечка.
Хвилюють, маюють, квітують поля —
Добридень тобі, Україно моя!

Борис ГРІНЧЕНКО

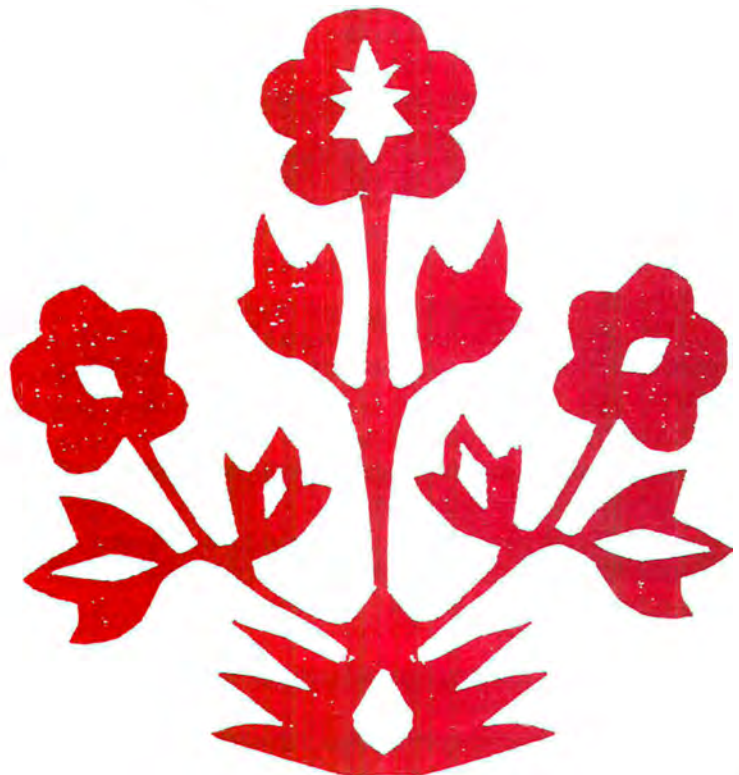
ЛАСТІВКА

Ти знов защебетала
У мене під вікном,
Із вирію вернувшись,
Клопочешся гніздом.

А там же вічне літо,
Цвіте, як Божий рай, —
Чого ж вернулась знову
Ти в мій журливий край?

Хоч літо там і сяє, —
Любіше тут мені:
Така квітчасто-пишна
Вкраїна по весні.

Така квітчасто-люба,
Що в тім краю-раю
Все бачу я хатинку,
Де це гніздечко в'ю.

ЧОМУ НЕ ЗАМЕРЗАЄ ЩУПАЧОК?

(Казка)

Маленький Щупачок дуже боявся зими. Ще б пак, рибалки над озером вдягалися тепліше й тепліше.

— Я замерзну! бідкався Щупачок. — Я замерзну.

Над озером дули вітри, і все холодніші та холодніші. На поверхню озера сипалось жовте листя, доки дерева не стали безлистими.

— Я замерзну! — бідкався Щупачок. — Я замерзну.

Вже поверхня озера затяглася тоненьким листом льоду. І риби довкола були сонні та в'ялі.

— Я замерзну! — злякався Щупачок і мерщій помчав розшукувати свою прабабку Щуку.

Прабабка Щука побачила худого, голодного, переляканого Щупачка й засміялась. А відтак попросила до хати.

— Ти не замерзнеш, маленький онучку, — заспокоїла вона. — Ніколи ще глибоке озеро не промерзало до дна. І знаєш чому?

— Не знаю.

— Тому, що вода дуже помалу віддає своє тепло.

— Але поверхня озера затяглася тоненьким льодом!

— Значить, повітря над озером — морозяне. І люди вдягли хутра. Повітря, мій дорогий онучку, дуже швидко охолоджується. А вода — ні! Поки верхні шари води охолонуть, прийде весна. А за весною — літо. Повітря буде гаряче. І людям буде душно-душно. І знаєш, куди вони будуть втікати від спеки?

— Куди?

— У воду, звичайно, у воду. Бо вода помалу нагрівається. І в нашому озері плаватимуть люди з великою насолодою і думатимуть; яка то благодать — вода!

Щупачок вертівся довкола прабабки Щуки і дуже пишався, що він — риба, а не людина. Що йому не потрібно ні светрів, ні хутер, не потрібно втікати від спеки у воду. Гордився, що вода — його надійна охорона.

— Вода покриває три чверті нашої планети, — продовжувала розповідати прабабка Щука. — І якби не вода, то взимку планета була б як льодинка, а влітку — як жаринка.

Прабабка Щука говорила ще довго. Щупачок слухав її дуже уважно. Цілу зиму слухав.

Та ось сонце розтопило лід на поверхні озера, зашелестіли вербові віти, ось і теплий дощик постукав до них. Це дивно подіяло на Щупачка — він вирішив закласти свою нору.

— Справді немає нічого кращого в світі, аніж озеро! — говорив він.

Я — малий собі гуцулик
Із гірського Ясіня.
Мабуть, ви про мене чули,
Бо співаю я щодня:

— Гей, гей,
Дана, дана,
Верховино
Мальована!

У вбранні барвистім — в квіті,
Ти мені найкраща в світі!
Хай дзвенять твої потоки,
Хай гудуть дуби високі,

Зеленіють гори й доли,
Хай буя селянське поле
Й пісня рветься в висоту...
Хай-бо швидше я расту!

Володимир ЛАДИЖЕЦЬ

НАША КВОЧКА

Наша квочка
З-під горбочка
Кличе діток на обід.
А вони, як ті клубочки, —
У траві пропав і слід!
Сумно глянула Надійка:
— Ой, давно дощу нема... —

Та й пішла у сад по лійку, —
Зробить дощ вона сама.
Тут із хати
Вийшла мати:
— Доню, доню, ти куди?
— Йду курчаток поливати,
Як рости їм без води?

НАШ ГОРОДЧИК

Біля хати в нас городчик.
Взимку спить. На ньому сніг.
Прокидається городчик
Завжди рано навесні.

Скине сніжне покривало,
Що водичкою стає:
Вже й підсніжник повертає
Сонцю личенько своє.

На городчику щоднини
Так багато різних див.
Ось дивлюся вранці нині
Перший пролісок розцвів.

Проростає скрізь травичка.
Розцвітається бузок.
І береза, і вербичка
Розпускається з гілок.

А фіялок ціла злива!
І тюльпан прибув учас.
Отаке весною диво
На городчику у нас!

Павло ТИЧИНА

СТАНУ Я, ГЛЯНУ Я

Стану я, гляну я —
скрізь поточки,
як дзвіночки,
жайворон, як золотий
з переливами:
йде весна
запашна,
квітами-перлами
закосичена.

Вікторія САРАМАКА

В П О Л І !

Я щодня іду у поле,
А у полі, на роздоллі,
Де є небо голубе —
Світить сонце золоте.
Ростуть трави зелененькі,
Цвітуть квіточки біленькі.
І пташки літають,
Щебечуть, співають,
Скачуть жабенята,
Сарни і зайчата.
І зі мною граються,
Бігають, змагаються.
Весело нам, діти,
Усім вкупі жити.

ПОДОРОЖ У КРАЇНУ НАВПАКИ

Лесик, Толя й два Володі
Сумували на колоді.
Лесик скаржився: „Хлоп'ята,
Страх як тяжко жить мені —
Слухай маму, слухай тата,
Умивайся день при дні.
Ох, і тяжко жить мені!”
Толя теж сидить бідує,
Вилива жалі свої:
„Дуже Тоня вередує,
Розважай весь час її...”
А Володя скиглить: „Тато
Змусив квіти поливати...”
І зітхає вся четвірка:
„Як нам тяжко!
Як нам гірко!”
Раптом трісь — і перед ними
Бородань малий з'явивсь,
Хитруватими очима
На четвірку він дививсь.
І сказав до них суворо
Цей химерний чоловік:
„Я почув про ваше горе
Й через доли, через гори
Свою бороду волік —
Поспішав мерщій сюди
Виручати вас з біди.
Недалеко звідсіля
Є чудна одна земля —
Там ні дня нема, ні ночі,
Кожен робить там, що хоче...”
Тут всі четверо до нього:
„Поможіть нам, допоможіть!
Як пройти в оту країну,
Розкажіть нам, розкажіть!” —
„Поможу я вам охоче, —
Каже власник борода, —
Ви на мить заплющіть очі —
Я відправлю всіх туди”.
Тільки так усі зробили,
Всіх як вітром підхопило,
Закрутило, завертіло,
Заревло і загуло
Й над степами,
Над лісами,
Аж під небом понесло!
Як розплющили всі очі,

Закричали:
„Тру-лю-лю!
Я роблю тепер, що схочу,
Що захочу, те й роблю!
Ми потрапили-таки
У країну Навпаки!”
Ну, а цей чудесний край
Для малечі просто рай:
Там в річках тече чорнило,
Там ніхто й не чув про мило!
Всі замурзані по вуха,
Галасують всі щодуху.
Оком чують, вухом бачать,
Догори ногами скачуть.
Сажотруси хати білять.
Землеміри небо ділять,
Косарі дерева косять,
Язиками дрова носять.
Взявши торби, малюки
Ходять в небо по зірки.
Наберуть їх повні жмені,
Ще й напхають у кишені
І додолу з неба — скік! —
Хто на скирту, хто на тік.
Лесик, Толя, два Володі,
Як малі телята в шкоді,
Цілий день брикали, грались,
Реготали і качались,
То з якимись хлопчиками
Воювали галушками,
То в густих чагарниках
Танцювали на руках.
І кричали:
„Тру-лю-лю!
Що захочу, те й роблю!”
Потім, стомлені й щасливі,
Спали, висячи на сливі.
Одіспавшись, ласуни
Рвали з дуба кавуни
І з кущів серед левад
Смакували шоколяд.
Якось їх біля млина
Стріла ґвардія чудна —
Ці вояки в штанях синіх
Верхи їхали на свинях.
„Хто такі? — спитав похмуро
Найстрашніший мацапура. —

Це перевертні, не діти!
Гей, хапайте їх, в'яжіте!"
І вояки той наказ
Так і виконали враз
Та й погнали неборак
До палацу Невмивак.
Ждав їх в будці для собаки
Цар Великий Невмивака —
Він найстаршим тут вважався,
Бо сто років не вмивався.
Як побачив цар малих,
Закричав, завив на них:
„Що це в біса за прояви?
В них праворуч руки праві?!
Чом вони очима бачать?

Що це, слуги мої, значить?
Треба їх обмити чорнилом.
Бо від них одгонить милом.
Потім всім їм для науки
Треба викрутити руки.
Ще й відтяти треба вуха
Та навчить очима слухать.
Лиш тоді ці диваки
Зможуть жити в Навпаки.
А тепер цих недотеп
Замуруйте в темний склеп!"
Так, зіпершись на ломаку,
Гаркнув грізний Невмивака.

(Продовження в наступному числі).

Галина МОГИЛЬНИЦЬКА

Ілюстрація Христини МІЗУР

ДИВО

Диво* дивне в світі стало:
Небо з неба — в річку впало!
Разом з сонечком ясным,
З оксамитом голубим,
Із хмарками-подушками —
Впало догори ногами!!!
Хвилька — сонечко взяла:
В хвильку золото вплела.

Спритна рибка — на хмаринку
Уляглась, як на перинку.
А рачисько-неборак
Розтуляє клешню —
Хоче скраять на піджак*
Голубінь небесну...

Відповіді на Загадки, вміщені
в числі за березень.

1. Зорі. 2. Сонце і місяць.
3. Сонце. 4. Ніч і день.

* диво — wonder, marvel, prodigy.

* піджак — coat.

АСКАНІЯ-НОВА

АНТИЛОПА КАННА

Приручили люди канну.
Доять, поять у дворі.
Молоко її, сметану
Дуже хвалять лікарі.

Молоко цілюще в каннки.
Може, й вам налить до склянки?*

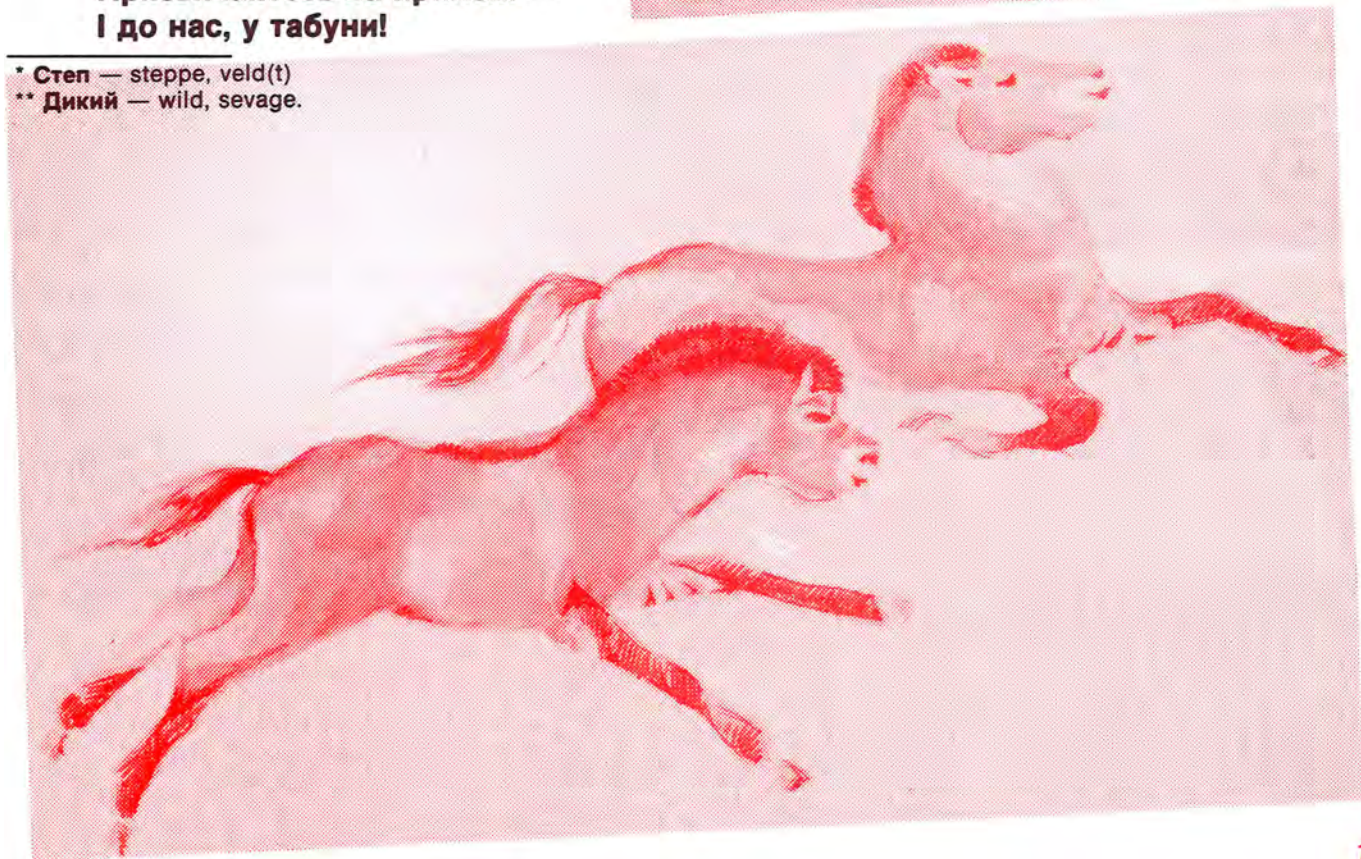
* Склянка — glass.

ДИКІ КОНІ

Із Монголії-країни
Їх у степ* наш привезли.
Коні дикі** — у людини
Ще в запряжці не були.
З них сміються свійські коні:
— Ой, які ж ви дикуни!
Призвичайтесь на припоні —
І до нас, у табуни!

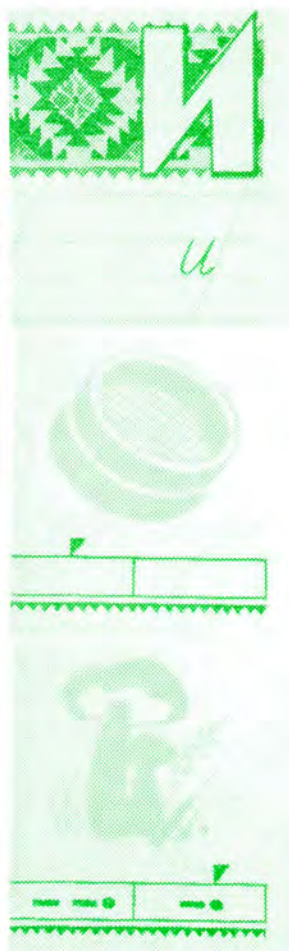
* Степ — steppe, veld(t)

** Дикий — wild, savage.

У „ВЕСЕЛЦІ” ГОСТЮЄ „БУКВАРИК”

З
У
К
Р
А
Ї
Н
И

у и

			и		и
			и		и
			и		и

а о у и

И

А ця ось літера одна
Ніяк слів не почина.
— Ич-Ич! — хтось дуже
здивувавсь
І між гілками заховавсь. —
Ич!...

Т. Коломієць

СВЯТО РІДНОЇ ПІСНІ

В українській школі у м. Кривому Розі, Дніпропетровської області, Україна, відбулося гарне свято рідної пісні. Брав участь у святі кобзар П. І. Скотаренко. Діти співали і танцювали, а потім зробили знімку з кобзарем.

ДИТЯЧІ ВІРШИКИ

Десь то мама забарилась.
І до киці не дивилась.
Їстоньки ніхто не дав.
Киця плаче: м'яв, м'яв, м'яв.

— Тихо, кицю, ти не плач,
Мама вже несе калач.
Молочка і мяска дам,
Киця буде гам, гам, гам.

Киця так поласувала,
Що від миски ледве встала.
Вмила ротик й ушка вмить,
А тепер солодко спить.

Софія Шумило

Весняне знайомство.

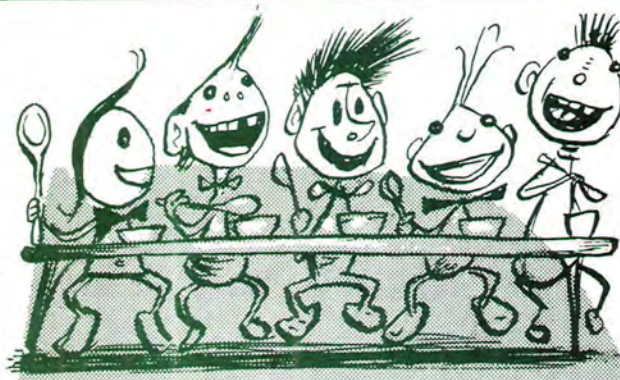
Мал. Наталі Стебельської, 12 років,
з с. Грушатичі, Старосамбірського
району, Україна.

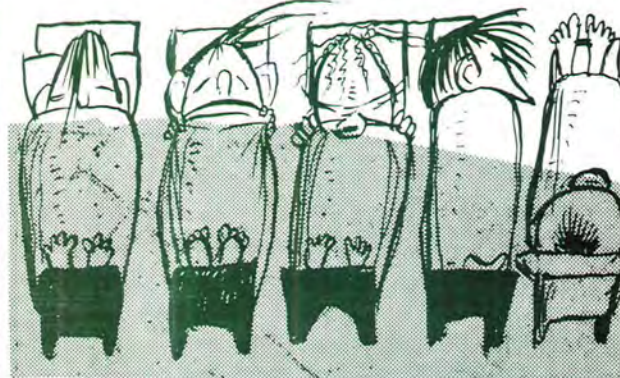
Ось вам на горбочку хатка
А у хатці там дівчатка.
Раз, два, три, чотири, п'ять,
Кашку в горщику варять.
Доливають молока
І співають: „Тра-ля-ля!”

Гей, чії бо то, чії
Ці розкислі плакеї?
Раз, два, три, чотири, п'ять,
Під стіною тут сидять.
Репетують: „Ай-ай-ай,
Ні! Нам кашки не давай!”

А отут же, хто вони?
Наші славні сміхуни.
Раз, два, три, чотири, п'ять,
Кашку з молоком їдять.
І співають: „Го-го-го,
Добра кашка й молоко!”

Скоро всі ті плаксунки
Занедужали вони.
Раз, два, три, чотири, п'ять,
Ось у ліжечках лежать.
Плачуть гірко: „Гарний день,
А ми хворі, пхень, пхень, пхень...”

А ці славні сміхуни
Ось маршують, раз-два-три!
Раз, два, три, чотири, п'ять,
Ідуть над річку погулять,
Ще й співають: „Гоя-га,
Кашка силу нам дала!”